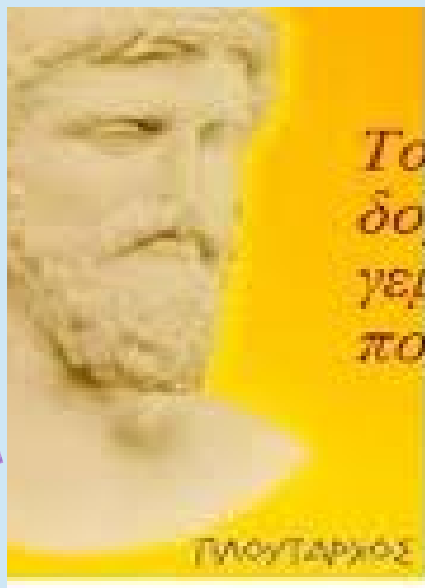

ATTITUDE IS A
LITTLE THING
THAT MAKES A
BIG DIFFERENCE.
Winston Churchill

*Το μυαλό δεν είναι ένα
δοχείο που πρέπει να
γεμίσει, αλλά μια φωτιά
που πρέπει ν' ανάψει.*

If Not Us, **Who?**
If Not Now, **When?**
The Fresh Quotes

3^ο στάδιο εξέλιξης της Οδοντιατρικής δεκαετία 1980

Αλλαγή φιλοσοφίας

Υγιής

Προληπτική
Οδοντιατρική

Κοινωνική
Οδοντιατρική

Μέτρα πρόληψης

Μικροβιακή πλάκα
Συχνή λήψη
Ζαχαρούχων
Σάλιο, Φθόριο

Μέτρα πρόληψης

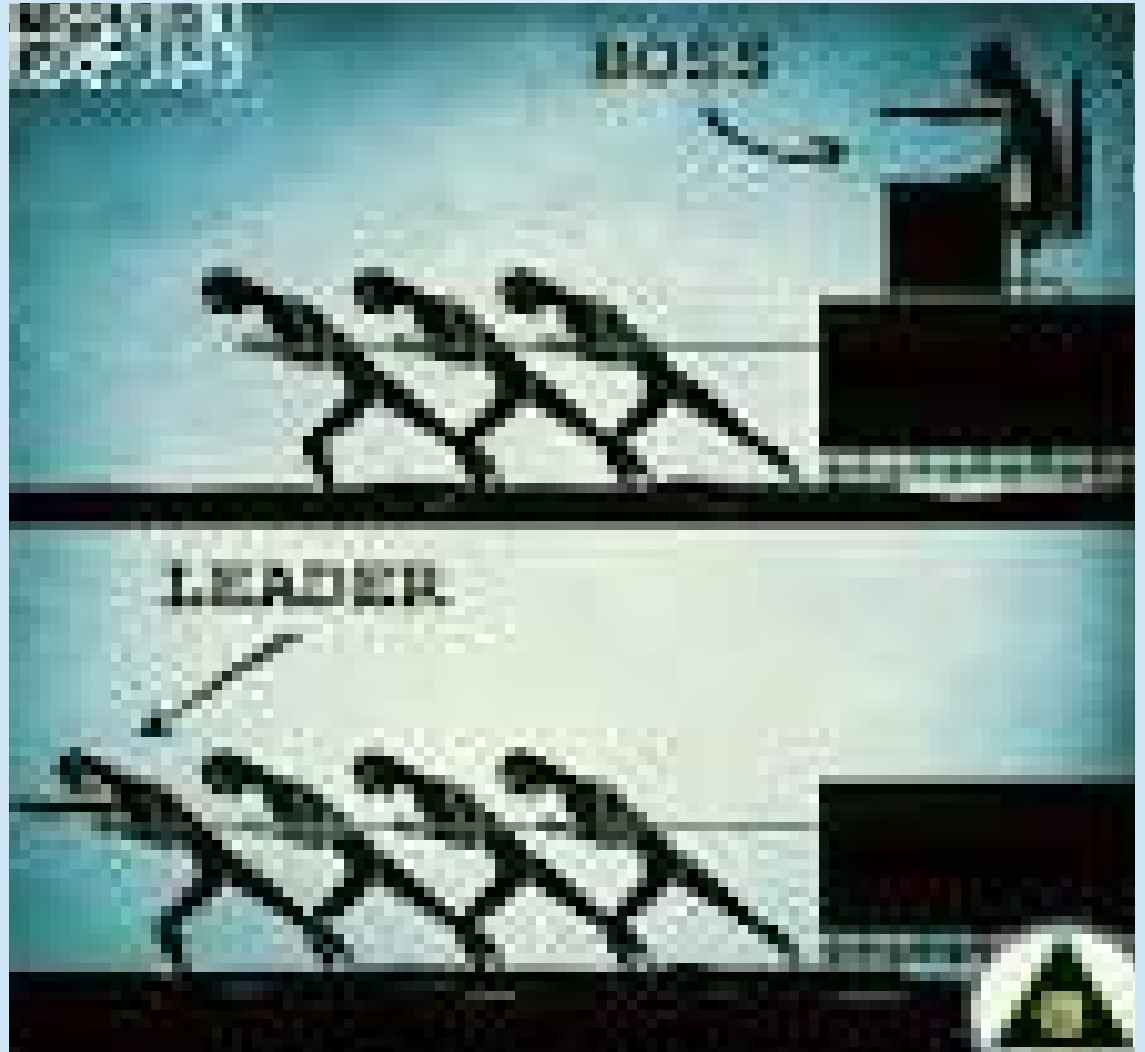
καθ' ομάδες
Αγωγή Υγείας
Προαγωγή
Υγείας

Ρόλος

ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΥ

- ✦ Εκπαιδευτής
- ✦ Σύμβουλος
- ✦ Καθοδηγητής
- ✦ Εμπυχωτής
- ✦ Θεραπευτής

Πολυδιάστατος
ρόλος

Πολυδιάστατος ρόλος

και στους 2 ΑΞΟΝΕΣ

ΣΧΟΛΕΙΑ

- ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ
(στην ομάδα)
= ΠΑΙΔ-ΑΓΩΓΟΣ

ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΕΙΟ

- ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (στο άτομο)
- ▶ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΟ
- ▶ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ

Θα επιτύχουμε ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ Δημόσιων Οδοντιατρικών Υπηρεσιών

με ΒΑΣΙΚΟ ΑΞΟΝΑ : ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟ

ΤΗΣ ΚΑΘΕ ΜΟΝΑΔΑΣ

Προπτυχιακές σπουδές μας έχουν δώσει:

- Γνώσεις
- Κατάλληλη εκπαίδευση
- Εμπειρία

Αλλαγή φιλοσοφίας Οδοντιάτρου

επιτυγχάνεται με ΑΝΑ-προσανατολισμό :

★ Οδοντιατρική Επιστήμη ΔΕΝ είναι πράξη αποκατάστασης

★ Είναι Κοινωνική Παροχή ΠΡΟΑΓΕΙ την ΥΓΕΙΑ των πολιτών

Διπλός ρόλος Οδοντιάτρου και όλων των Ιατρών – ιδιαίτερα στην Π.Φ.Υ.

ως ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΣ:
με Μεταλλικά εργαλεία

ως ΚΑΘΟΔΗΓΗΤΗΣ:
με Λεκτικά “εργαλεία”

- ⇒ **Επωμίζεται την ευθύνη της Αγωγής Στοματικής Υγείας στην κοινότητα όπου εργάζεται**
- Μέσα και έξω από το ιατρείο ! 7

Απαραίτητο να εξοικειωθούμε με τους όρους:

☀️ **ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ** = Επιστήμη + Τέχνη να βοηθούμε πολίτες, ώστε να αλλάξουν θετικά τον τρόπο ζωής τους !

Στόχος: Η προστασία και βελτίωση της υγείας τους.

☀️ **ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ** = Προγραμματισμένες προσπάθειες εκμάθησης ατόμων και ομάδων να συμπεριφέρονται με αποτελεσματικό τρόπο, για τη διατήρηση, προαγωγή και αποκατάσταση της υγείας τους.

Στόχος: Η τροποποίηση συμπεριφοράς

ΑΓΩΓΗ σε παιδιά = ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ

άρα Προσπάθειες εκμάθησης = Εκπαίδευση

☀️ **ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ** = Εκπαιδευτική διαδικασία⁸

ΣΤΟΧΟΙ

ΑΓΩΓΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Πώς επιτυγχάνουμε
τους Στόχους ;

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

Συστηματικός και Επιστημονικά
τεκμηριωμένος

ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ

Αποτελεσματικότητας
Προγραμμάτων Αγωγής Υγείας

ΒΕΛΤΙΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΒΙΩΜΑΤΙΚΗ ΜΑΘΗΣΗ

ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ

για να επιτύχει βασίζεται:

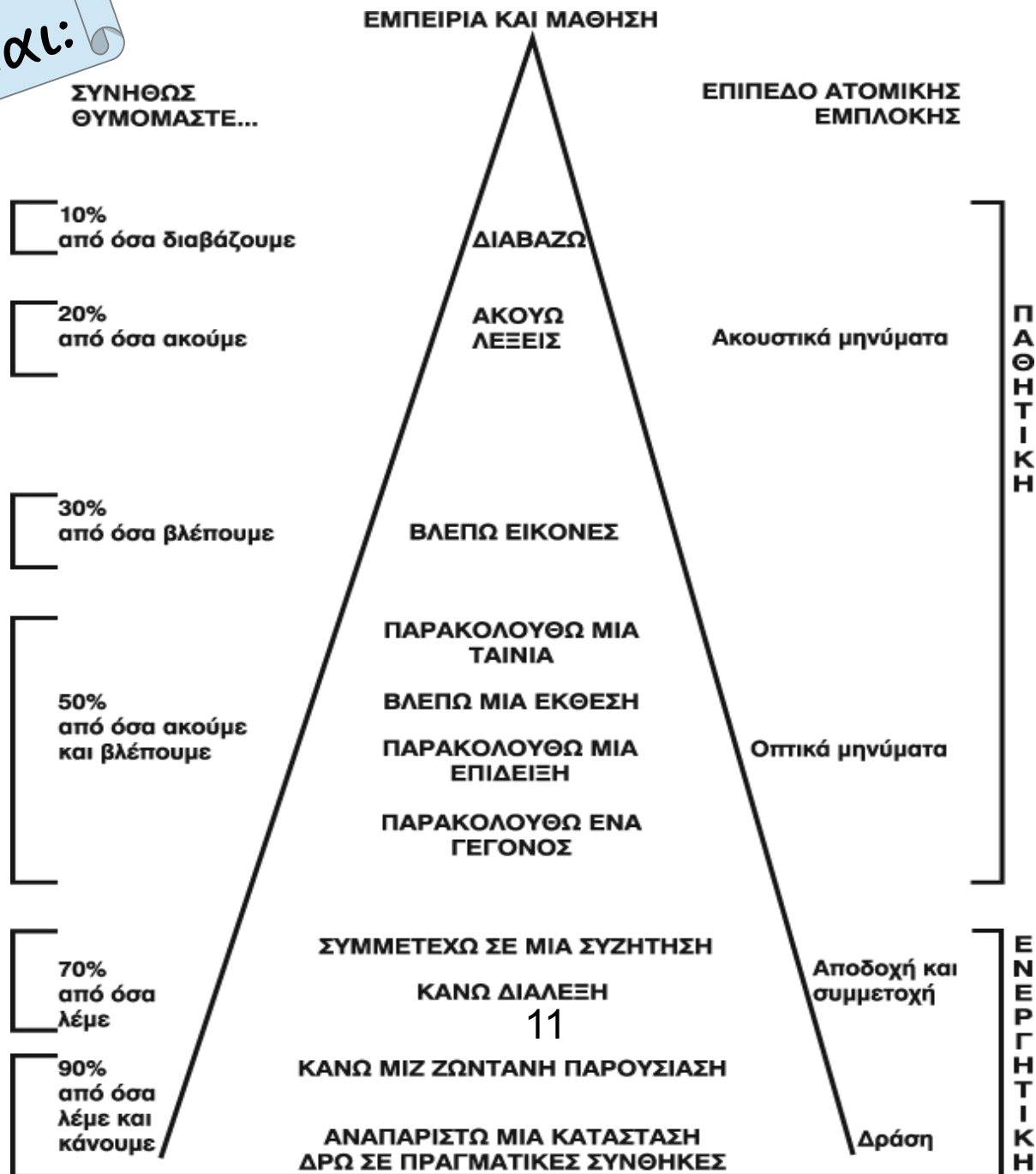
Ακούω μόνο

Βλέπω μόνο

Ακούω και βλέπω

Συμμετέχω

Δρω !

Αποκάλυψη
μικροβιακής πλάκας

τότε Δρω !

Βλέπω - Βιώνω

Τι είναι?

Πού είναι?

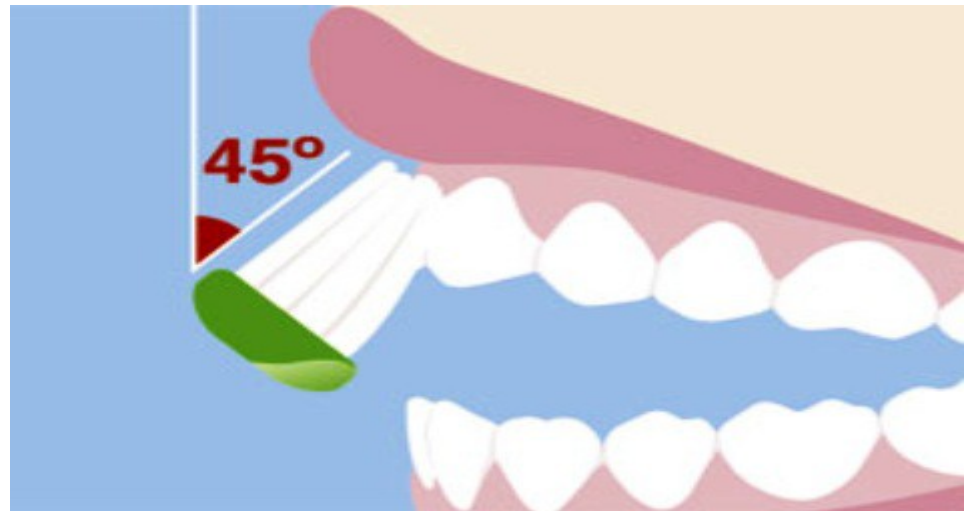
αλλά Δρω σωστά ??

ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ / ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΣ
Δείχνουν - εκπαιδεύουν....

και τότε Δρω σωστά !!

Δρω σωστά όταν κάνω
και πρακτική εξάσκηση!

Εκπαιδύομαι...

Ο Οδοντίατρος σε κάθε Κ.Υ. δεν είναι μόνος σε αυτό:

Έχουμε κατευθυντήριες οδηγίες:
geradontia.gr

Τεκμηριωμένες
προτάσεις
από ειδήμονες

Ακαδημαϊκοί Καθηγητές Οδ/κής + Παιδαγωγοί

Εγκεκριμένο Υλικό Αγωγής Υγείας από

Υπουργείο Υγείας + Υπ. Παιδείας

3^ο στάδιο εξέλιξης της Οδοντιατρικής δεκαετία 1980

Αλλαγή φιλοσοφίας

Υγείας

Προληπτική
Οδοντιατρική

Κοινωνική
Οδοντιατρική

Μέτρα πρόληψης

Μικροβιακή πλάκα
Συχνή λήψη
Ζαχαρούχων
Σάλιο, Φθόριο

Μέτρα πρόληψης
καθ' ομάδες

Αγωγή Υγείας
Προαγωγή
Υγείας

Για να επιτύχουν οι προσπάθειές μας...

**Είναι σημαντικό να εφαρμόζουμε
όλοι την ίδια μέθοδο πιστά !**

**Μόνον έτσι εξασφαλίζουμε αποτελεσματικότητα
του Προγράμματος !**

Δράσεις

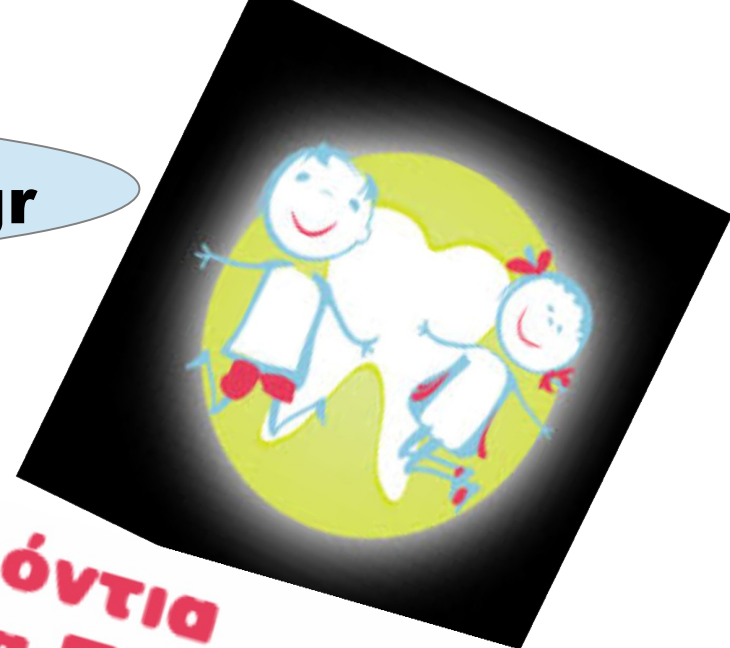
- ◆ Μεμονωμένες
- ◆ Διαφορετικές
- ◆ Χωρίς έγκριση

- **Δεν έχουν αποτελεσματικότητα**
- **Δεν αποτελούν Πρόγραμμα Εθνικής Εμβέλειας**
- **Δεν έχουν έγκριση, άρα απαγορεύονται**

**Απαραίτητος οδηγός: geradontia.gr
(ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ 4ης Υ.Πε.)**

Απαραίτητος οδηγός: geradontia.gr

**Γερά Δόντια
Χαρούμενα Παιδιά**

*Αγογή Στοματικής Υγείας σε 800 οδοιπόρα Δημοτικά Σχολεία
και 150 Σχολεία απομακρυσμένων περιοχών*

Πιστή τήρηση

Διότι:

- ✓ Δημιουργήθηκε με συνεργασία Υπουργείων **Παιδείας** και **Υγείας**
- ✓ Στηρίζεται στην ενεργητική μάθηση

ΔΙΟΤΙ:

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
&
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ**

Σύμφωνα και με το Έγγραφο του Υπ. Υγείας για την Ανάπτυξη-Υλοποίηση Δράσεων και Παρεμβάσεων προς το μαθητικό πληθυσμό (11-10-2018) ΑΔΑ: 6ΞΛ6465ΦΥΟ-ΔΨ5

- 1. Αποτελεί αποκλειστικά, το μόνο Πρόγραμμα (υλικό και μεθοδολογία) που επιτρέπεται να εφαρμόζουμε στα Σχολεία. (σελ. 15)**
- 2. Η φιλοσοφία του βασίζεται στη συνεργασία σχολικής κοινότητας (μαθητές, εκπαιδευτικοί, γονείς) και των Δομών της Π.Φ.Υ., με κοινές Δράσεις Προαγωγής της Υγείας. (σελ.4)**
- 3. Έχει διττό χαρακτήρα, δηλ. αναπτύσσεται από Εκπαιδευτικούς και Επαγγελματίες Υγείας. (σελ. 14, 32)**
- 4. Δεν επιτρέπεται οποιαδήποτε παραποίηση, αντιποίηση αυτού του εγκεκριμένου υλικού (αναφορά στο Υπ.Υγείας, κλπ)(σελ. 32)**
- 5. Η Ενημέρωση/εκπαίδευση των μαθητών πρέπει να πραγματοποιείται παρουσία των εκπαιδευτικών και να είναι προσαρμοσμένη στην ηλικία και το μαθητικό επίπεδο των μαθητών/τριών. (σελ. 34)**

εξασφαλίζουμε

- Ομοιογένεια
- Καθολικότητα
- Αποτελεσματικότητα

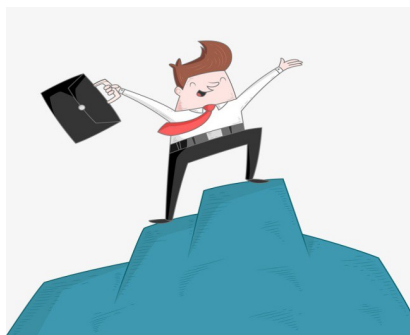

Πρόγραμμα 4ης Υ.Πε. :

- 1) Συμμετοχή > 60 Οδοντιάτρων !
- 2) Υλικοτεχνική υποδομή
(Υπολογιστές, Αναλώσιμα υλικά)
- 3) Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση
(Σεμινάρια Οδ/τρων και Υγειονομικών)

για ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ

Αποτελεσματικότητας
Προγραμμάτων Αγωγής Υγείας

Διασφαλίζουμε ότι θα είμαστε αποτελεσματικοί με:

Επιβεβαίωση / Εκτίμηση

εφόσον γίνεται:

- 1) σωστή εφαρμογή του Προγράμματος από όλους (60 άτομα)**
- 2) πιστή τήρηση όλων των βημάτων της Διαδικασίας**
- 3) κατανόηση / εμπέδωση οδηγιών από μαθητές**

δηλ. με ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ!

Αξιολόγηση = Εκτίμηση

του Προγράμματος

Έχει 2 Άξονες/μορφές :

1

Εκτίμηση του τρόπου εφαρμογής του Προγράμματος/Μεθόδου
= διασφάλιση πιστής τήρησης της διαδικασίας.

2

Μέτρηση αποδοτικότητας = σε βάθος χρόνου με μετρήσιμους
δείκτες (π.χ. DMF, θεραπευτικές ανάγκες, κ.ά.)

22

✓ 1. Εκτίμηση του τρόπου εφαρμογής του Προγράμματος/Μεθόδου

- Τηρείται το εγκεκριμένο Πρόγραμμα Εθνικής εμβέλειας σε όλα τα βήματα ;
- Γίνεται Βιωματική Εκπαίδευση / Αγωγή Υγείας ;
- Θυμούνται τα παιδιά τις οδηγίες, στο τέλος της επίσκεψής μας;

✓ 2. Μέτρηση αποδοτικότητας

Λαμβάνουμε από την ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΚΑΡΤΑ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ
ΣΤΟΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

**Για να απαντηθούν τα ερωτήματα του 1ου άξονα,
που αφορούν τον τρόπο εφαρμογής του Προγράμματος,
χρησιμοποιούνται ως:**

Μέθοδος / Εργαλείο = ΦΥΛΛΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Σε 2 ομάδες / στόχοι :

Παιδιά

Εκπαιδευτικοί

Έντυπο Κατανόησης από τα παιδιά

Έχει μορφή:

- ✦ Παιχνιδιού
- ✦ Ψηφοφορίας
- ✦ Επανάληψης
- ✦ Διασκέδασης

Ρόλος Εκπαιδευτικού

Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας WHO

Προαγωγή της υγείας

η Υγεία δημιουργείται, κτίζεται
εκεί που οι άνθρωποι ζουν, εργάζονται, παίζουν

ΔΕΝ είναι
υπευθυνότητα
μόνο του Υγειονομικού Τομέα

WHO-
ΕΕ

αλλά

ΑΠΑΙΤΕΙ
συντονισμένη δράση
από όλους τους τομείς στην κοινωνία

Ολοκληρωμένο εκπαιδευτικό & προληπτικό πρόγραμμα

Ε.Ο.Ο.
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ

Δράσεις μέσα & έξω από την τάξη
Συνεργασία δασκάλου & οδοντιάτρου

Δρουν συμπληρωματικά
Δίδουν σφαιρική εκπαίδευση

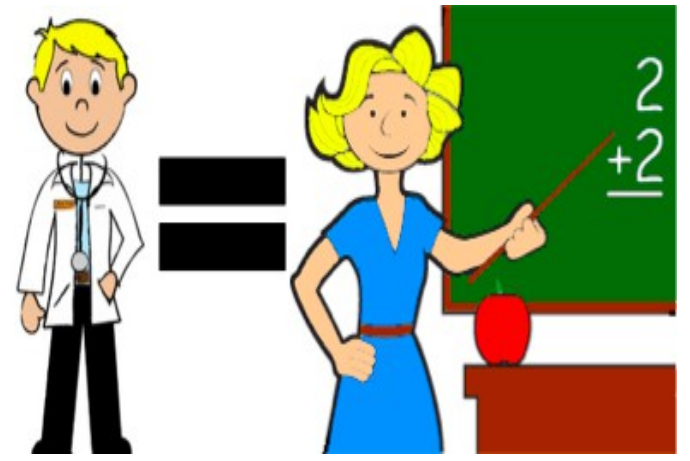
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
"ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ"

ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ Η ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

Ευθύνη για ασφάλεια μαθητών

Σχέση Εμπιστοσύνης και Συνεργασίας

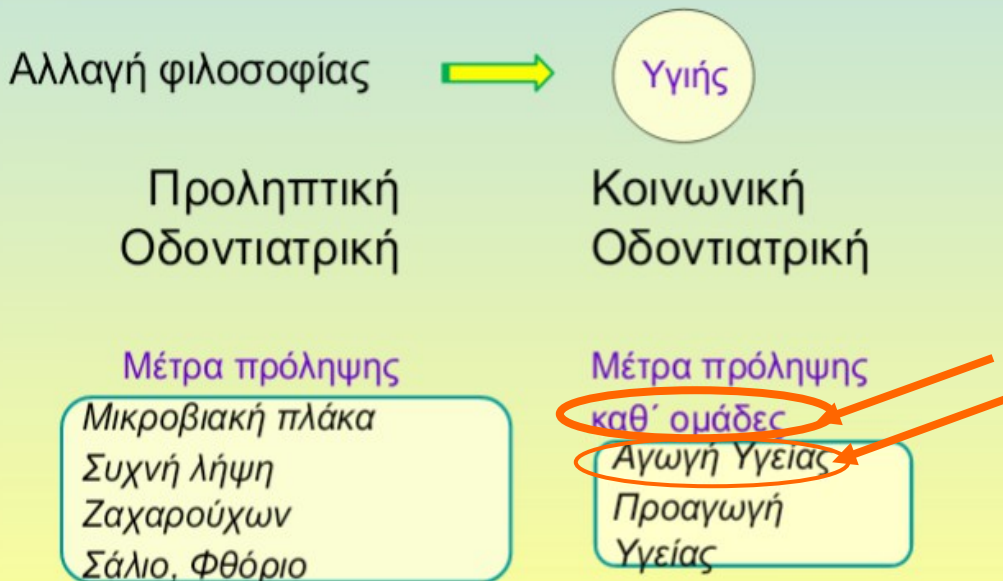

Όταν δραστηριοποιούμαστε στις ευαίσθητες παιδικές ηλικίες, είναι σημαντική η στάση μας στις σχολικές αίθουσες.

Στόχος μας δεν είναι η στεγνή γνώση, αυτή καθαυτή, αλλά να κεντρίσουμε το ενδιαφέρον των παιδιών για γνώση.

Η εποχή μας επιβάλλει να δράσουμε άμεσα, καθώς έχουμε ευθύνη για την προαγωγή της υγείας και τη μετάδοση της γνώσης.

3^ο στάδιο εξέλιξης της Οδοντιατρικής δεκαετία 1980

2

Σε παγκόσμιο επίπεδο η **φιλοσοφία** της Οδοντιατρικής και Ιατρικής Επιστήμης έχει αλλάξει κατεύθυνση. Έχει θέση ως **στόχο το υγιές άτομο**, ώστε να διατηρήσει την καλή του υγεία, δηλαδή να προλάβουμε τις νόσους (**πρόληψη**). Δεν περιμένουμε να νοσήσει και τότε να δράσουμε.

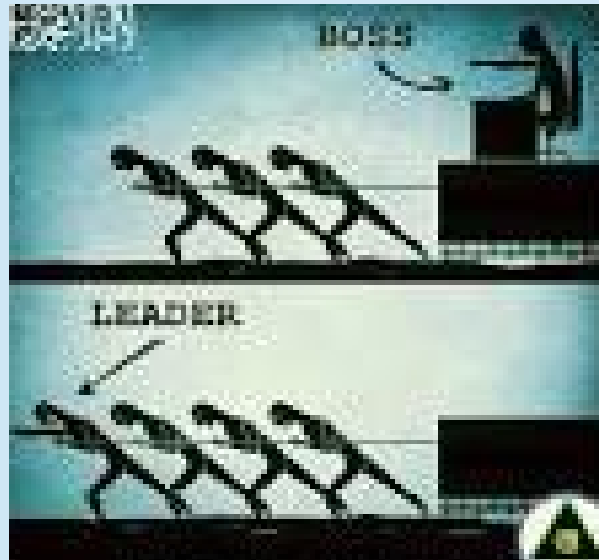
Ενώ τα μέτρα πρόληψης ανά άτομο είναι συγκεκριμένα και εξατομικευμένα (Προληπτική Οδοντιατρική), τα μέτρα πρόληψης που εφαρμόζουμε σε ομάδες (π.χ. Σχολική τάξη), είναι **εκπαιδευτική διαδικασία** και αποτελούν την **Αγωγή Στοματικής Υγείας** (Κοινωνική Οδοντιατρική).

Ρόλος

ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΥ

- ✦ Εκπαιδευτής
- ✦ Σύμβουλος
- ✦ Καθοδηγητής
- ✦ Εμπυχωτής
- ✦ Θεραπευτής

**Πολυδιάστατος
ρόλος**

3

Η αλλαγή της φιλοσοφίας της Οδοντιατρικής επιστήμης είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένη με την αλλαγή της φιλοσοφίας του Οδοντίατρου του 20ου αιώνα.

Ο σύγχρονος Οδοντίατρος, έχει πλέον ένα νέο, πολυδιάστατο ρόλο.

- Είναι:
- Εκπαιδευτής
 - Σύμβουλος
 - Καθοδηγητής
 - Εμπυχωτής
 - Θεραπευτής

**Πολυδιάστατος
ρόλος**

και στους 2 ΑΞΟΝΕΣ

ΣΧΟΛΕΙΑ

- ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ
(στην ομάδα)
= ΠΑΙΔ-ΑΓΩΓΟΣ

ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΕΙΟ

- ΕΞΑΤΟΜΙΚΕΥΜΕΝΟ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (στο άτομο)
- ▶ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΟ
- ▶ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟ

4

Ο ευρύτερος αυτός ρόλος είναι απαραίτητο να εφαρμόζεται και στους 2 άξονες δράσης μας:

- Και στις Σχολικές αίθουσες ως εκπαιδευτές και καθοδηγητές
- Και στο Οδοντιατρείο ως σύμβουλοι και θεραπευτές.

**Θα επιτύχουμε ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗ Δημόσιων
Οδοντιατρικών Υπηρεσιών**

**με ΒΑΣΙΚΟ ΑΞΟΝΑ : ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟ
ΤΗΣ ΚΑΘΕ ΜΟΝΑΔΑΣ**

Προπτυχιακές σπουδές μας έχουν δώσει:

- Γνώσεις
- Κατάλληλη εκπαίδευση
- Εμπειρία

5

Είναι καθοριστικό να υιοθετήσουμε διαφορετικό τρόπο εργασίας, για να επιτύχουμε τη νέα αυτή προσέγγιση.

Έτσι θα επιτύχουμε την αναδιάρθρωση των Δημόσιων Οδοντιατρικών Υπηρεσιών και θα προάγουμε τη Στοματική Υγεία στον 21ο αιώνα.

Τελειώνοντας τις σπουδές μας, αποκτήσαμε τις γνώσεις, την κατάλληλη εκπαίδευση και πλέον την εμπειρία, ώστε να ανταποκριθούμε επαρκώς στα νέα δεδομένα.

Ο Οδοντίατρος της κάθε Δημόσιας Υγειονομικής Μονάδας αποτελεί το βασικό άξονα της νέας αυτής προσέγγισης.

Αλλαγή φιλοσοφίας Οδοντιάτρου

επιτυγχάνεται με ΑΝΑ-προσανατολισμό :

★ Οδοντιατρική Επιστήμη ΔΕΝ είναι πράξη αποκατάστασης

★ Είναι Κοινωνική Παροχή που ΠΡΟΑΓΕΙ την ΥΓΕΙΑ
των πολιτών

6

Η νέα προσέγγιση επιτυγχάνεται με ανα-προσανατολισμό του ρόλου και του τρόπου εργασίας μας, με 2 βασικά δεδομένα:

1. Η Οδοντιατρική επιστήμη δεν είναι μία αποκομμένη πράξη αποκατάστασης,
2. Είναι μία κοινωνική παροχή που προάγει την υγεία των πολιτών.

Διπλός ρόλος Οδοντιάτρου και όλων των Ιατρών – ιδιαίτερα στην Π.Φ.Υ.

ως ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΣ:
με Μεταλλικά εργαλεία

ως ΚΑΘΟΔΗΓΗΤΗΣ:
με Λεκτικά “εργαλεία”

- ➡ Επωμίζεται την ευθύνη της Αγωγής Στοματικής Υγείας στην κοινότητα όπου εργάζεται
- Μέσα και έξω από το ιατρείο ! 7

Ο διπλός ρόλος του σύγχρονου Οδοντιάτρου περιλαμβάνει 2 επίπεδα, καθένα από τα οποία διαθέτει διαφορετικά “όπλα”:

- ως **ΘΕΡΑΠΕΥΤΗΣ** διαθέτει μεταλλικά εργαλεία, και
- ως **ΚΑΘΟΔΗΓΗΤΗΣ** διαθέτει λεκτικά εργαλεία.

Και για τους 2 παραπάνω ρόλους απαιτούνται **γνώσεις**, **επικοινωνιακές δεξιότητες** και σίγουρα **θετική άποψη**.

Διαθέτοντας τα παραπάνω “όπλα”, μπορεί να επωμιστεί την **ευθύνη της Αγωγής Στοματικής Υγείας στην κοινότητα** που εργάζεται, είτε μέσα είτε έξω από το Οδοντιατρείο.

Απαραίτητο να εξοικειωθούμε με τους όρους:

☀️ **ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ** = Επιστήμη + Τέχνη να βοηθούμε πολίτες, ώστε να αλλάξουν θετικά τον τρόπο ζωής τους !
Στόχος: Η προστασία και βελτίωση της υγείας τους.

☀️ **ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ** = Προγραμματισμένες προσπάθειες εκμάθησης ατόμων και ομάδων να συμπεριφέρονται με αποτελεσματικό τρόπο, για τη διατήρηση, προαγωγή και αποκατάσταση της υγείας τους.
Στόχος: Η τροποποίηση συμπεριφοράς

ΑΓΩΓΗ σε παιδιά = ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ

Άρα Προσπάθειες εκμάθησης = Εκπαίδευση

ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ = Εκπαιδευτική διαδικασία

Για να κατακτήσουμε και να ταυτιστούμε με τη διαδικασία Αγωγής Υγείας, είναι απαραίτητο να εξοικειωθούμε πρωτίστως με τους όρους.

- **ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ** είναι η **Επιστήμη** και η **Τέχνη** να βοηθούμε πολίτες, ώστε να αλλάξουν θετικά τον τρόπο ζωής τους !
Στόχος είναι η προστασία και βελτίωση της υγείας τους.

- **ΑΓΩΓΗ ΥΓΕΙΑΣ** είναι οι **προγραμματισμένες προσπάθειες εκμάθησης** ατόμων και ομάδων να συμπεριφέρονται με αποτελεσματικό τρόπο, για τη διατήρηση, προαγωγή και αποκατάσταση της υγείας τους.
Στόχος είναι η τροποποίηση συμπεριφοράς του ατόμου ή της ομάδας.

Όταν η Αγωγή Υγείας κατευθύνεται σε παιδιά, το άτομο που την πραγματοποιεί είναι **ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ** (παιδ-αγωγή).

Οι προσπάθειες εκμάθησης (δηλ. η Αγωγή Υγείας) είναι εκπαίδευση, συνεπώς η Αγωγή Υγείας είναι μία **εκπαιδευτική διαδικασία**.

Η Προαγωγή και Αγωγή Υγείας λοιπόν, αποτελούν μία διαδικασία. Δηλαδή είναι το μέσον για την επίτευξη του σκοπού (όχι το Αποτέλεσμα).

Στόχοι των δράσεων Αγωγής Υγείας είναι:

1. Ευαισθητοποίηση
2. Παροχή γνώσεων
3. Ιεράρχηση αξιών
4. Αλλαγή απόψεων
5. Λήψη αποφάσεων
6. Αλλαγή συμπεριφοράς
7. Αλλαγή περιβάλλοντος

Συνεπώς δεν είναι καθόλου απλή διαδικασία η Αγωγή Υγείας και απαιτεί την επιστράτευση πολλών δεξιοτήτων, καθώς και συνεχιζόμενη εκπαίδευση.

Πώς επιτυγχάνουμε
τους Στόχους ;

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ
Συστηματικός και Επιστημονικά
τεκμηριωμένος

ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ
Αποτελεσματικότητας
Προγραμμάτων Αγωγής Υγείας

ΒΕΛΤΙΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

10

Εμείς, ως Οδοντίατροι και Υγειονομικοί, πώς θα επιτύχουμε τους Στόχους, ώστε να μην πηγαίνουν άσκοπες οι προσπάθειες και ο κόπος μας;

Είναι απαραίτητο να εξασφαλίσουμε την ύπαρξη δύο παραγόντων:

- α) Συστηματικό και επιστημονικά τεκμηριωμένο Σχεδιασμό και
- β) Διασφάλιση της αποτελεσματικότητας του Προγράμματος Αγωγής Στοματικής Υγείας.

Μόνον έτσι θα εφαρμόζουμε το βέλτιστο Πρόγραμμα.

Η θεμελιώδης λίθος επιτυχίας όλων των προγραμμάτων Αγωγής Υγείας αποτελεί η Βιωματική Μάθηση.

Βιωματική μάθηση σημαίνει ότι, για να κατακτήσω μία γνώση πραγματικά και όχι απλά να την ακούσω και να την ξεχάσω σύντομα, πρέπει να βιώσω κάτι επάνω μου, να το ζήσω.

Δεν αρκεί να ακούσω μία συμβουλή ή να δω μία φωτογραφία, διότι θα το δω ως κάτι απόμακρο που δεν με αγγίζει και δεν με αφορά, οπότε θα το ξεχάσω πολύ σύντομα.

Μόνον όταν το βιώσω, θα κάνω κάτι για να μην αποκτήσω το πρόβλημα, μόνον τότε θα δράσω!

Αποκάλυψη
μικροβιακής πλάκας

τότε Δρω !

Βλέπω - Βιώνω
↓ ↓
Τι είναι? Πού είναι?

12

Μία τέτοια **Βιωματική δράση** αποτελεί η **αποκάλυψη της μικροβιακής πλάκας** με δισκία ή ταμπλέτες φουξίνης.

Είναι η στιγμή που το άτομο που δέχεται την Αγωγή Υγείας, βλέπει και παράλληλα βιώνει την μικροβιακή πλάκα στην ίδια του τη Στοματική κοιλότητα.

Τότε μόνο **αντιλαμβάνεται πραγματικά** “Τι είναι” και “Πού εντοπίζεται” αυτή η μικροβιακή συσσώρευση και αποφασίζει να δράσει, διότι δεν επιθυμεί να έχει πλέον στο στόμα του αυτό που βλέπει.

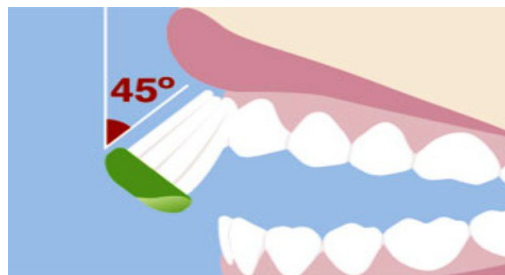
αλλά Δρω σωστά ??

ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ / ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΣ
Δείχνουν - εκπαιδεύουν...

και τότε Δρω σωστά !!

13

Όμως δράση με δράση έχει διαφορά..

Ο εκπαιδευόμενος **δρα σωστά** ή χρησιμοποιεί λάθος Οδοντόβουρτσα, με λάθος τρόπο και λάθος Οδοντόκρεμα;

Εδώ έρχεται η παρέμβαση ειδικών (Οδοντιάτρων/Υγειονομικών), οι οποίοι **θα δείξουν και θα εκπαιδεύσουν**, ώστε η δράση να γίνει **σωστά** και να έχει θετικό αποτέλεσμα.

Γνωρίζουμε ότι, σε όλον τον πληθυσμό υπάρχει ανάγκη εκπαίδευσης στο βούρτσισμα.

Όμως, θα το δείξουμε και θα εκπαιδεύσουμε πάλι με Βιωματικό τρόπο !

Δρω σωστά όταν κάνω
και πρακτική εξάσκηση !

Εκπαιδεύομαι...

14

Θα το δείξουν και θα εκπαιδεύσουν με Βιωματικό τρόπο..

Δηλαδή, πρέπει οι εκπαιδευόμενοι να κάνουν και πρακτική εξάσκηση, προσκομίζοντας τις οδοντόβουρτσές τους και να βουρτσίζουν στα πλαίσια της εκπαίδευσης.

Μόνον έτσι θα υιοθετήσουν όσα έμαθαν θεωρητικά, καθώς θα υπάρχει η δυνατότητα διορθώσεων στις θέσεις και στον τρόπο βουρτσίσματος και συνεχής υπενθύμιση και εμψύχωση.

Στο τέλος της διαδικασίας βουρτσίσματος, με μεγάλη ανακούφιση όλοι (μαθητές, δάσκαλοι, υγειονομικοί) διαπιστώνουν την πλήρη απομάκρυνση της χρωματισμένης μικροβιακής πλάκας (κάτι που έχει εντυπωσιακή οπτική διαφορά), καθώς και την υπέροχη αίσθηση του καθαρού, δροσερού και ανάλαφρου στόματος.

Ο Οδοντίατρος σε κάθε Κ.Υ. δεν είναι μόνος σε αυτό:

Έχουμε κατευθυντήριες οδηγίες:
geradontia.gr

Τεκμηριωμένες
προτάσεις
από ειδήμονες

Ακαδημαϊκοί Καθηγητές Οδ/κής + Παιδαγωγοί

Εγκεκριμένο Υλικό Αγωγής Υγείας από

Υπουργείο Υγείας + Υπ. Παιδείας

15

Για να ανταπεξέλθει στο δύσκολο αυτό ρόλο της βιωματικής εκπαίδευσης, ο κάθε Οδοντίατρος/Υγειονομικός **δεν είναι μόνος**. Υπάρχουν σαφείς και λεπτομερείς κατευθυντήριες οδηγίες στην επίσημη ιστοσελίδα: geradontia.gr.

Είναι ένας πλήρης οδηγός για τα ολοκληρωμένα Προγράμματα Αγωγής Στοματικής Υγείας και έχει δημιουργηθεί κατόπιν πολύωρης εργασίας από ειδικούς.

Για να δημιουργηθεί, συνεργάστηκαν για μεγάλο χρονικό διάστημα Ακαδημαϊκοί Καθηγητές Οδοντιατρικής Σχολής και Παιδαγωγοί με γνώσεις Παιδοψυχολογίας.

Αποτελεί, λοιπόν το εγκεκριμένο Υλικό Αγωγής Στοματικής Υγείας και από το Υπουργείο Υγείας και από το Υπουργείο Παιδείας.

3^ο στάδιο εξέλιξης της Οδοντιατρικής δεκαετία 1980

Αλλαγή φιλοσοφίας → **Υγιής**

Προληπτική Οδοντιατρική → Κοινωνική Οδοντιατρική

Μέτρα πρόληψης
Μικροβιακή πλάκα
Συχνή λήψη
Ζαχαρούχων
Σάλιο, Φθόριο

Μέτρα πρόληψης καθ' ομάδες
Αγωγή Υγείας
Προαγωγή Υγείας

Για να επιτύχουν οι προσπάθειές μας...

Είναι σημαντικό να εφαρμόζουμε όλοι την ίδια μέθοδο πιστά !

Μόνον έτσι εξασφαλίζουμε αποτελεσματικότητα του Προγράμματος !

16

Έχει αποδειχθεί από Προγράμματα διεθνώς ότι, για να επιτύχουν και να είναι αποτελεσματικά, είναι **σημαντικό όλοι** να εφαρμόζουμε την ίδια μέθοδο **πιστά !**

Διαφορετικά δεν αποτελεί **Πανελλήνιο Πρόγραμμα**, και μάλιστα, ούτε καν είναι “Πρόγραμμα” αν δεν εφαρμόζεται με τον ίδιο ακριβώς τρόπο, σε ομάδες πληθυσμού.

Δράσεις

- ◆ Μεμονωμένες
- ◆ Διαφορετικές
- ◆ Χωρίς έγκριση

- Δεν έχουν αποτελεσματικότητα
- Δεν αποτελούν Πρόγραμμα Εθνικής Εμβέλειας
- Δεν έχουν έγκριση, άρα απαγορεύονται

**Απαραίτητος οδηγός: geradontia.gr
(ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ 4ης Υ.Πε.)**

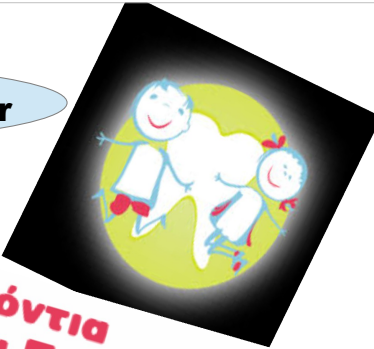
17

Παρεκλίσεις και **αυθαίρετες διαδικασίες** αποτελούν μεμονωμένες προσπάθειες, διαφορετικές δράσεις και **δεν έχουν εγκριθεί** από τους επίσημους φορείς στους οποίους υπηρετούμε.

Δεν αποτελούν “Πρόγραμμα Εθνικής εμβέλειας”, δεν εξασφαλίζουν αποτελεσματικότητα των δράσεων και δεν έχουν λάβει έγκριση Υπουργείου Παιδείας, άρα **απαγορεύονται**.

Ο μόνος και πιο κατάλληλος **επίσημος οδηγός** μας είναι το geradontia.gr, από το οποίο δημιουργήθηκε το Πρωτόκολλο Αγωγής Υγείας της 4ης Υ.Πε.

Απαραίτητος οδηγός: geradontia.gr

Πιστή τήρηση

**Γερά Δόντια
Χαρούμενα Παιδιά**
Αγωγή Στοματικής Υγείας σε 800 ολοήμερα Δημοτικά Σχολεία
και 150 Σχολεία απομακρυσμένων περιοχών

Διότι:

- ✓ Δημιουργήθηκε με συνεργασία Υπουργείων **Παιδείας** και **Υγείας**
- ✓ Στηρίζεται στην ενεργητική μάθηση

18

Τονίζουμε ότι ο απαραίτητος οδηγός μας (geradontia.gr) πρέπει να τηρείται **πιστά**, χωρίς παρεκλίσεις, αλλοιώσεις ή ελλιπής εφαρμογή του.

Διότι, εκτός του ότι κατέχει την έγκριση των 2 Υπουργείων, στηρίζεται και στη βιωματική/ενεργητική μάθηση.

Όταν καταφέρουμε να τον εφαρμόσουμε όλοι **ομοιόμορφα (σε Πανελλήνια κλίμακα)** θα επιτύχουμε **αποτελεσματικότητα** των Προγραμμάτων Αγωγής Στοματικής Υγείας και ουσιαστική βελτίωση της Στοματικής και Γενικής Υγείας των Ελλήνων.

Διότι:

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
&
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Σύμφωνα και με το Έγγραφο του Υπ. Υγείας για την Ανάπτυξη-Υλοποίηση Δράσεων και Παρεμβάσεων προς το μαθητικό πληθυσμό (11-10-2018) ΑΔΑ: 6ΞΛ6465ΦΥΟ-ΔΨ5

- 1. Αποτελεί αποκλειστικά, το μόνο Πρόγραμμα (υλικό και μεθοδολογία) που επιτρέπεται να εφαρμόζουμε στα Σχολεία. (σελ. 15)**
- 2. Η φιλοσοφία του βασίζεται στη συνεργασία σχολικής κοινότητας (μαθητές, εκπαιδευτικοί, γονείς) και των Δομών της Π.Φ.Υ., με κοινές Δράσεις Προαγωγής της Υγείας. (σελ.4)**
- 3. Έχει διπτό χαρακτήρα, δηλ. αναπτύσσεται από Εκπαιδευτικούς και Επαγγελματίες Υγείας. (σελ. 14, 32)**
- 4. Δεν επιτρέπεται οποιαδήποτε παραποίηση, αντιποίηση αυτού του εγκεκριμένου υλικού (αναφορά στο Υπ.Υγείας, κλπ)(σελ. 32)**
- 5. Η Ενημέρωση/εκπαίδευση των μαθητών πρέπει να πραγματοποιείται παρουσία των εκπαιδευτικών και να είναι προσαρμοσμένη στην ηλικία και το μαθητικό επίπεδο των μαθητών/τριών. (σελ. 34)**

Όλα τα παραπάνω προκύπτουν και από το **έγγραφο του Υπ. Υγείας**, το οποίο τονίζει ότι δεν υπάρχει η δυνατότητα εφαρμογής διαφορετικού υλικού ή αλλαγής και παραποίησης αυτού.

Επίσης τονίζεται στο έγγραφο ότι, οι δράσεις Αγωγής Υγείας προς το μαθητικό πληθυσμό βασίζονται στη **συνεργασία** με τη Σχολική κοινότητα, δηλ. **με τους εκπαιδευτικούς**.

Επιπλέον, επισημαίνεται ότι είναι **σημαντική η παρουσία των εκπαιδευτικών** στη σχολική αίθουσα, κατά τη διάρκεια της Δράσης μας.

Με την πιστή τήρηση

εξασφαλίζουμε

- Ομοιογένεια
- Καθολικότητα
- Αποτελεσματικότητα

Πρόγραμμα 4ης Υ.Πε. :

- 1) Συμμετοχή > 60 Οδοντιάτρων !
- 2) Υλικοτεχνική υποδομή
(Υπολογιστές, Αναλώσιμα υλικά)
- 3) Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση
(Σεμινάρια Οδ/τρων και Υγειονομικών)

Ως Πρόγραμμα Πανελλήνιας εμβέλειας, όταν τηρείται πιστά, εξασφαλίζει:

- Ομοιογένεια δράσεων,
- Καθολικότητα σε όλο το μαθητικό πληθυσμό ισότιμα,
- Αποτελεσματικότητα των Δράσεων Αγωγής Υγείας.

Ειδικά στο Πρόγραμμα της 4ης Υ.Πε., συμμετέχουν περισσότεροι από 60 Οδοντίατροι. Η μεγάλη αυτή συμμετοχή σημαίνει ότι αυξάνονται οι πιθανότητες παρεκλίσεων από την πιστή εφαρμογή του Προγράμματος και είναι δυσκολότερο να επιτύχουμε την ομοιογένεια.

π.χ. Θα είναι τραγικό να έχουμε 60 διαφορετικές μεθόδους Αγωγής για τη Στοματική Υγεία.

Επιπλέον το Πρόγραμμα υιοθετήθηκε και στηρίζεται από τη Διοίκηση τα τελευταία 3 χρόνια με τη διοργάνωση σεμιναρίων προς Οδοντιάτρους και Υγειονομικούς με στόχο την επικαιροποίηση των γνώσεων και τη συνεχιζόμενη εκπαίδευση αλλά και τη γνώση των νέων επιστημονικών δεδομένων.

Υποστήριξη που επεκτάθηκε και στην υλικοτεχνική υποδομή του Προγράμματος Προληπτικής Οδοντιατρικής, καθώς όπως γνωρίζουμε κανένα Πρόγραμμα δεν είναι φτηνό και χρειάζεται ιατρικό και ηλεκτρονικό εξοπλισμό και επιπλέον υλικά.

για ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ
Αποτελεσματικότητας
Προγραμμάτων Αγωγής Υγείας

Διασφαλίζουμε ότι θα είμαστε αποτελεσματικοί με:

Επιβεβαίωση / Εκτίμηση
εφόσον γίνεται:

- 1) σωστή εφαρμογή του Προγράμματος από όλους (60 άτομα)**
- 2) πιστή τήρηση όλων των βημάτων της Διαδικασίας**
- 3) κατανόηση / εμπέδωση οδηγιών από μαθητές**

δηλ. με ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ !

21

Η 4η Υ.Πε., με τόση μεγάλη συμμετοχή Οδοντιάτρων και Υγειονομικών και επένδυση στην υλικοτεχνική υποδομή, **οδεύει προς την επιτυχία** του Προγράμματος με μεγάλη βελτίωση των δεικτών Στοματικής Υγείας, η οποία θα γίνει φανερή στα επόμενα 5-10 χρόνια.

Αν όμως μετά από τόσα χρόνια διαπιστώσουμε ότι η επιτυχία δεν είναι η αναμενόμενη, τότε θα ανατρέξουμε στα αίτια, έχοντας χάσει πραγματικά πολύ χρόνο, κόπο και χρήμα. Θα είναι όμως αργά..

Είναι ανάγκη **να διασφαλίσουμε έγκαιρα** ότι το Πρόγραμμα θα είναι αποτελεσματικό, επιβεβαιώνοντας **ότι αυτό πραγματοποιείται με το σωστό τρόπο εφαρμογής** από όλους τους συμμετέχοντες, ότι τηρούνται όλα τα ενδεδειγμένα βήματα της **βιωματικής διαδικασίας** και ότι οι γνώσεις έχουν γίνει **πλήρως κατανοητές** από το μαθητικό πληθυσμό.

Η παραπάνω **διαδικασία επιβεβαίωσης** της τήρησης της διαδικασίας Αγωγής Στοματικής Υγείας, λέγεται “**Αξιολόγηση της διαδικασίας του Προγράμματος Αγωγής Υγείας**”.

Αξιολόγηση = Εκτίμηση του Προγράμματος

Έχει 2 Άξονες/μορφές :

- 1) Εκτίμηση του τρόπου εφαρμογής του Προγράμματος/Μεθόδου
= διασφάλιση πιστής τήρησης της διαδικασίας.
- 2) Μέτρηση αποδοτικότητας = σε βάθος χρόνου με μετρήσιμους δείκτες (π.χ. DMF, θεραπευτικές ανάγκες, κ.ά.)

Η εκτίμηση (=αξιολόγηση) του Προγράμματος έχει 2 άξονες:

- α) Εκτίμηση του τρόπου εφαρμογής του, που διασφαλίζει τη σωστή τήρηση της διαδικασίας και
- β) Μέτρηση της αποδοτικότητάς του, που εμφανίζεται σε βάθος χρόνου και υπολογίζεται με μετρήσιμους δείκτες (π.χ. DMF, θεραπευτικές ανάγκες, κ.ά.)

1. Εκτίμηση του τρόπου εφαρμογής του Προγράμματος/Μεθόδου

- Τηρείται το εγκεκριμένο Πρόγραμμα Εθνικής εμβέλειας σε όλα τα βήματα ;
- Γίνεται Βιωματική Εκπαίδευση / Αγωγή Υγείας ;
- Θυμούνται τα παιδιά τις οδηγίες, στο τέλος της επίσκεψής μας;

2. Μέτρηση αποδοτικότητας

Λαμβάνουμε από την ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΚΑΡΤΑ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ
ΣΤΟΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ²³

1. Όσον αφορά τον πρώτο άξονα, πρέπει να απαντηθούν τα εξής ερωτήματα:
 - Τηρούνται όλα τα βήματα του εγκεκριμένου Προγράμματος Εθνικής Εμβέλειας;
 - Εφαρμόζεται η απαραίτητη Βιωματική εκπαίδευση στους μαθητές;
 - Κατανόησαν τα παιδιά τις οδηγίες, μετά το τέλος της δράσης μας;
2. Όσον αφορά το δεύτερο άξονα, κατά πόσο είναι αποδοτικό το παραπάνω Πρόγραμμα, είναι δεδομένα που παίρνουμε από την Ηλεκτρονική Κάρτα Καταγραφής της Στοματικής κατάστασης και δεν τίθενται ερωτήματα.

Για να απαντηθούν τα ερωτήματα του 1ου άξονα, που αφορούν τον τρόπο εφαρμογής του Προγράμματος, χρησιμοποιούνται ως:

Μέθοδος / Εργαλείο = ΦΥΛΛΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Σε 2 ομάδες / στόχοι :

Παιδιά

Εκπαιδευτικοί

24

Για να απαντηθούν τα ερωτήματα του 1ου άξονα, που αφορούν τον **τρόπο εφαρμογής** του Προγράμματος, αλλά με μετρήσιμο τρόπο, ως μέθοδος / εργαλείο χρησιμοποιούνται τα Φύλλα Αξιολόγησης.

Αυτά προσανατολίζονται σε 2 κατευθύνσεις/ ομάδες-στόχοι:

- Έντυπο **κατανόησης από τους μαθητές**,
- Έντυπο **Αξιολόγησης της διαδικασίας** από τους παρόντες εκπαιδευτικούς.

Έντυπο Κατανόησης από τα παιδιά

Έχει μορφή:

- ✦ Παιχνιδιού
- ✦ Ψηφοφορίας
- ✦ Επανάληψης
- ✦ Διασκέδασης

25

Το Έντυπο κατανόησης των οδηγιών από τους μαθητές, δεν είναι εφικτό να μοιράζεται σε όλα τα παιδιά από ένα, προς συμπλήρωσή του, διότι θα απαιτούσε τεράστιο αριθμό φύλλων Α4, άρα θα ήταν πολυέξοδο και αντι-οικολογικό.

Για το λόγο αυτό, συστήνεται να συμπληρώνεται **1 έντυπο ανά τμήμα**. Έτσι η συμπλήρωσή του θα έχει τη μορφή:

- Παιχνιδιού
- Ψηφοφορίας
- Επανάληψης
- Διασκέδασης

Ρόλος Εκπαιδευτικού

**Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας
WHO**

Προαγωγή της υγείας

η Υγεία δημιουργείται, κτίζεται
εκεί που οι άνθρωποι ζουν, εργάζονται, παίζουν

ΔΕΝ είναι
υπευθυνότητα
μόνο του Υγειονομικού Τομέα

WHO-EE

αλλά

ΑΠΑΙΤΕΙ
συντονισμένη δράση
από όλους τους τομείς στην κοινωνία

**Ολοκληρωμένο εκπαιδευτικό
&
προληπτικό πρόγραμμα**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ

Δράσεις μέσα & έξω από την τάξη
Συνεργασία δασκάλου & οδοντιάτρου

Δρουν συμπληρωματικά
Δίδουν σφαιρική εκπαίδευση

ΕΣΠΑ 2007-2013

26

Όσον αφορά το Έντυπο Αξιολόγησης της διαδικασίας από τους παρόντες Εκπαιδευτικούς, συστήνεται να δίνεται στον εκπαιδευτικό προς το τέλος της δράσης μας.

(π.χ. Με την υπόδειξη: “Εσείς, ως εκπαιδευτικός της τάξης, παρακαλούμε να συμπληρώσετε αυτό το Έντυπο”).

Σε αυτό το σημείο είναι σημαντικό να τονίσουμε το ρόλο του εκπαιδευτικού κατά τη διάρκεια της δράσης μας.

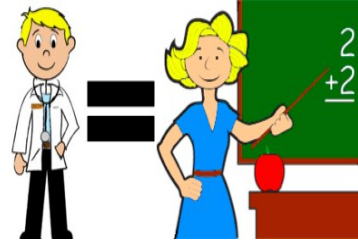
Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, η Προαγωγή της Υγείας δεν είναι υπευθυνότητα μόνο του Υγειονομικού Τομέα. Απαιτεί τη συντονισμένη δράση από όλους τους τομείς της κοινωνίας.

Απαιτεί και τη συνεργασία Δασκάλου και Οδοντιάτρου, οι οποίοι δρούν συμπληρωματικά και δίνουν στους μαθητές σφαιρική εκπαίδευση.

ΠΟΛΥ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ Η ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

Ευθύνη για ασφάλεια μαθητών

Σχέση Εμπιστοσύνης και Συνεργασίας

27

Η παρουσία του εκπαιδευτικού στη Σχολική αίθουσα κατά τη διάρκεια της δράσης μας είναι πολύ σημαντική και παράλληλα απαραίτητη. Υπάρχει επιπλέον και το μείζον ζήτημα της ασφάλειας των μαθητών, την ευθύνη της οποίας κατέχει στην ουσία ο εκπαιδευτικός της τάξης. Αυτό σημαίνει ότι επιβάλλεται να είναι παρών στην αίθουσα.

Συνεπώς, είναι απαραίτητο να αναπτύσσεται μεταξύ Υγειονομικών και Εκπαιδευτικών μία σχέση εμπιστοσύνης και συνεργασίας, η οποία θα συνεισφέρει ουσιαστικά στην επιτυχία των δράσεών μας στα πλαίσια της Αγωγής Στοματικής Υγείας στους μαθητές της 4ης Υ.Πε.

Ευγενία Τσιτσίνια
Συντον. Οδοντίατρος 4ης Υ.Πε.